

Onderwerp Voortgangsrapportage 2019-I

Steller P. Scholtens

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 91 16 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 12-06-2019 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2019. Tevens informeren wij u over de realisatie van de bezuinigingen.

Wij bieden u de volgende rapportage aan:

- Voortgangsrapportages 2019-I (VGR 2019-I)

De rapportage is opgenomen in de bijlage bij deze brief. De bezuinigingsrapportage is integraal onderdeel van VGR 2019-I.

De voortgangsrapportage heeft de functie van (bij)sturingsinstrument en het verstrekken van volledige, juiste en actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting. In deze eerste voortgangsrapportage van 2019 informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2019. De verwachtingen zijn gebaseerd op de voortgang over het eerste kwartaal van 2019 en de ontwikkelingen tot en met mei 2019.

Nieuwe gemeente Groningen en recente vaststelling begroting 2019

Als gevolg van het proces van de herindeling naar de nieuwe gemeente Groningen is de begroting 2019 recent (22 mei 2019) vastgesteld. Dit is later dan het gebruikelijke moment in november van het jaar voorafgaand van het begrotingsjaar. Aangezien er een tijdsperiode zit tussen opmaak van de begroting, vaststelling van de begroting en het opmaken van deze voortgangsrapportage kunnen er nieuwe ontwikkelingen zijn die van invloed zijn op het behalen van de doelen in de begroting. In deze

voortgangsrapportage wordt ingegaan op deze ontwikkelingen en de eventuele afwijkingen die deze ontwikkelingen kunnen geven.

Aard van de rapportages

Terugkijken en vooruitkijken

Een voortgangsrapportage geeft zowel een terugblik als een vooruitblik. Vanuit de realisatie wordt een inschatting gegeven van de verwachte resultaten van zowel de financiën als de beleidsdoelstellingen van de gemeente over 2019. Verder gaan we in op de stand van zaken van de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt de stand van zaken ten aanzien van de bezuinigingen weergegeven.

Stand van zaken en afwijkingen

De voortgangsrapportage is vooral gericht op de afwijkingen van beleid en financiën. Het onderdeel bezuinigingen geeft de stand van zaken per peildatum weer.

Rapportage over de paragrafen die uw raad heeft ingesteld

In de voortgangsrapportage rapporteren we over de voortgang van de programma's. Daarnaast heeft uw raad gekozen om, naast de verplichte paragrafen, drie belangrijke thema's/dwarsdoorsneden van de begroting als paragraaf aan te merken: duurzaamheid, integraal gebiedsgericht werken en bedrijfsvoering. Wij hebben deze paragrafen eveneens opgenomen in de voortgangsrapportage.

Prognose resultaat bedraagt 5,8 miljoen euro nadelig ten opzichte van de begroting

De prognose van het resultaat voor bestemming over 2019 bedraagt 5,8 miljoen euro nadelig. Naast deze prognose is de besteedbaarheid van belang. Onder het besteedbare resultaat verstaan wij het resultaat dat overblijft na aftrek van de bestemmingsvoorstellen conform het begrotingskader 'Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening'. Na aftrek van alle bestemmingen volgens het kader, blijft er een resultaat over van 7,1 miljoen euro nadelig. De prognose is gebaseerd op de realisatie tot en met maart 2019 en ontwikkelingen tot en met mei 2019.

De onderverdeling in het resultaat ziet er als volgt uit:

PROGNOSE 2019	
(Bedragen x 1.000 euro)	
	VGR 2019-I
Resultaat	-5.815
Niet vrij besteedbare bestemmingen	1.265
Resultaat na correctie bestemmingen	-7.080

Toelichting op de prognose

De grootste afwijkingen in de prognose ten opzichte van de begroting hebben betrekking op: 1. BUIG, 2. Hervormingen, 3. Gemeentefonds, 4. Zorgkosten jeugdhulp en 5. Werk in Zicht.

1. BUIG (N 3,9 miljoen euro) - Programma 1. Werk en inkomen

Eind april 2019 is het nader voorlopige budget BUIG 2019 gepubliceerd. Dit budget is lager dan het voorlopige budget waarmee we in de begroting 2019 hebben gerekend. In combinatie met een geactualiseerde prognose van onze uitgaven, verwachten we dat het tekort op de BUIG uitkomt op 14,6 miljoen euro. Dit is een verslechtering ten opzichte van de begroting met 3,9 miljoen euro.

Een verlaging van het macrobudget leidt ertoe dat het nader berekend budget van onze gemeente 4,9 miljoen euro lager is dan het voorlopige budget. De geactualiseerde prognose van de bijstandsuitgaven geeft een toename van 2,9 miljoen euro ten opzichte van de begroting. Het saldo BUIG in 2019 komt hiermee uit op 18,5 miljoen euro negatief. Doordat we aanspraak kunnen maken op een uitkering uit de vangnetregeling van 3,9 miljoen euro komt het uiteindelijke saldo uit op 14,6 miljoen euro negatief.

2. Hervormingen (N 1,8 miljoen euro) - Programma 11. Dienstverlening & Programma 14. Overhead en ondersteuning organisatie

Wij verwachten voor de maatregelen op de organisatie een nadeel van 1,7 miljoen euro. Dit nadeel is inclusief een forse krimpopgave van het Shared Service Center (SSC). De organisatieontwikkeling binnen het SSC is in volle gang, met als doel om een efficiëntere en slagvaardigere organisatie te worden. Er lopen diverse trajecten zoals: outsourcing ICT, realisatie Business Case DIV, verbeteren financiële- en HRM- managementinformatie, e-HRM, vernieuwing Communicatie, doorontwikkeling Financiën, vereenvoudiging financiële administratie en e-facturatie. Aan de organisatieontwikkeling is een bezuiniging gekoppeld die deels is gerealiseerd. Het nog niet volledig realiseren van die bezuiniging komt grotendeels doordat de personele krimp meer tijd vraagt. We zien taken en formatie afnemen, maar het daadwerkelijk inzetten van minder mensen vraagt nog een grote inspanning. Voor 2019 verwachten wij voor het SSC een nadeel van afgerond 1,2 miljoen euro. De nadelen op hervormingen eigen organisatie bij de overige directies bedragen opgeteld 0,5 miljoen euro. Daarnaast zijn er nog enkele overige hervormingen van in totaal 58 duizend euro.

3. Gemeentefonds (N 2,5 miljoen euro) - Programma 13. Algemene inkomsten en post onvoorzien

3.1 Algemene uitkering 2018 (V 2,4 miljoen euro)

Uit de meicirculaire 2019 blijkt dat de uitkeringsfactor over 2018 met 1 punt opwaarts wordt bijgesteld. Deze stijging wordt veroorzaakt door een groter dan verwachte daling van het aantal bijstandontvangers. Voor Groningen levert dit een voordeel op van 179 duizend euro. Er heeft een actualisatie van

de uitkeringsbasis plaatsgevonden. Dit levert voor Groningen een voordeel op van 9 duizend euro.

In de meicirculaire 2019 is een decentralisatie uitkering opgenomen voor 'landelijke vreemdelingenvoorzieningen 2018'. Deze kosten waren door ons in 2018 gedekt uit de algemene middelen zodat het bedrag van 2,173 miljoen euro hierdoor kan vrijvallen.

3.2 Landelijke ontwikkelingen 2019 (N 3,4 miljoen euro)

Uit de meicirculaire 2019 volgt dat de uitkeringsfactor in 2019 structureel met 13 punten daalt ten opzichte van primitieve begroting 2019. Deze daling wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere Rijksuitgaven (onderuitputting budgetten). De ruimte onder het BCF-plafond blijkt in realisatie lager te zijn wat eveneens resulteert in een lagere uitkering. In 2019 levert dit per saldo een nadeel op van 3,4 miljoen euro.

3.3 Plaatselijke ontwikkelingen 2019 (N 1,5 miljoen euro)

De plaatselijke ontwikkelingen zijn geactualiseerd ten opzichte van de ramingen zoals die zijn opgenomen in de primitieve begroting 2019. Op basis van actuele informatie vanuit onder andere het CBS, de waarderingskamer en de jaarrekening 2018 zijn de standen van een groot aantal verdeelmaatstaven geactualiseerd. Met name het aantal inwoners, het aantal lage inkomens, het aantal bijstandsontvangers en de verwachte extra groei leerlingen vallen lager uit dan ingeschat bij de begroting 2019. Deze actualisaties leiden per saldo tot een lagere uitkering van 1,631 miljoen euro in 2019.

Voor maatschappelijke begeleiding ontvangen we via een decentralisatie-uitkering achteraf een vergoeding voor de door ons gemaakte kosten. Bij de jaarrekening 2017 is bij de bestemming van het resultaat hierop reeds geanticipeerd. Op basis van deze bestemming en de ontvangsten via de decentralisatie-uitkering kan 178 duizend wederom vrijvallen ten gunste van het resultaat.

4. Zorgkosten jeugdhulp (N 0,9 miljoen euro) – Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg

Bij de begroting van de kosten voor specialistische jeugdhulp is geen rekening gehouden met volumegroei omdat op dat moment de volumeontwikkeling 2018 nog erg onzeker was. Inmiddels is er goed zicht op de volumegroei 2018 en het effect daarvan op de realisatie 2019. De volumegroei in 2018 leidt tot een stijging van de kosten voor specialistisch jeugdhulp in 2019 t.o.v. de begroting. Daarnaast gaan we in deze prognose voor 2019 uit van een vergelijkbare groei van het volume specialistische jeugdhulp als in 2018. Hier staat tegenover dat de kosten van PGB's dalen t.o.v. de begroting. Per saldo leidt dit tot een kostenstijging t.o.v. de begroting van 4,5 miljoen euro. Het kabinet heeft besloten extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget ten behoeve van de volumegroei naar aanleiding van de onderzoeken naar de tekorten op jeugdhulp. In 2019 gaat het om 400 miljoen euro (voor gemeenten). Ons aandeel hierin bedraagt ca. 5,24 miljoen euro. Dit compenseert de verwachte kostenstijging en leidt per saldo tot een voordeel van 0,7 miljoen euro. De prognose van de zorgkosten blijft omgeven

met een aantal onzekerheden t.a.v. de groei van het aantal indicaties en bijbehorende indicatiewaarde en het verzilveringspercentage. Daarom moet bij deze prognose rekening gehouden worden met een bandbreedte van plus en min 2,5 miljoen euro (4%).

Als gevolg van de herindeling zijn de begrotingen van Groningen, Haren en Ten Boer samengevoegd. Hieruit is een nadeel van 1,2 miljoen euro naar voren gekomen. Daarnaast is er sprake van nagekomen lasten 2018 voor een bedrag van 452 duizend euro. Hierdoor komt het saldo voor jeugdhulp uit op 0,9 miljoen euro nadelig.

5. Werk inzicht (V 0,9 miljoen euro) - Programma 1. Werk en inkomen

Werk in Zicht (WIZ) is een regionaal samenwerkingsverband voor de arbeidsmarktregio Groningen. Gemeente Groningen is centrumgemeente voor de regionale samenwerking en voor de subregio Centraal. Binnen dit samenwerkingsverband worden diverse projecten uitgevoerd.

Het voordeel van 0,9 miljoen euro heeft nagenoeg volledig betrekking op de uitvoering 1.000-banenplan. Het project is later gestart in verband met afstemming met alle betrokken partijen en de doorlooptijd van inkoopprocedure. Hierdoor lopen de uitgaven vanaf de start van het project in 2018 achter op de ontvangen bijdragen van het rijk, waardoor jaarlijks een overschot ontstaat.

In de toelichting per programma worden de overige afwijkingen in de uitvoering van beleid en in financiën nader toegelicht.

Besteedbaar resultaat

Het verschil tussen de prognose en de besteedbaarheid wordt verklaard doordat een aantal verwachte resultaten conform afspraken met uw raad met reserves verrekend worden, dan wel anders gedekt worden. In de prognose van 5,8 miljoen euro nadeel zijn in ieder geval de volgende verwachte resultaten verwerkt die van invloed zijn op de besteedbaarheid daarvan:

Prognose VGR 2019-1 (Bedragen x 1,0 miljoen euro)	
Prognose resultaat	-5,8
Intensiveringen	0,1
Onderwijshuisvesting	0,2
Samenwerkingsverband Werk in Zicht	0,9
Prognose besteedbaar resultaat	-7,1

Vermelde bedragen van in totaal 1,3 miljoen euro zijn niet vrij besteedbaar conform het raadsvoorstel 'Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening' (https://groningen.raadsinformatie.nl/document/4919282/1/E%C3%A9n_integraal_afwegingsmoment_kader_op_te_nemen_bestemmingsvoorstellen_jaarekening).

Incidentele en structurele resultaten

Van de gemelde afwijkingen is per saldo 0,1 miljoen structureel nadelig resultaat. De structurele resultaten zijn:

- Individuele inkomenstoeslag (N 0,2 miljoen euro)
- iBurgerzaken (N 0,2 miljoen euro)
- Logiesbelasting (V 0,2 miljoen euro)
- Dividend BNG (V 0,1 miljoen euro)

De structurele voordelen zijn in het meerjarenbeeld opgenomen. De structurele nadelen worden naar verwachting aangeleverd als knelpunt voor begroting 2020.

Onzekerheden en ontwikkelingen ten aanzien van de prognose

De prognose is gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met maart 2019 en de ontwikkelingen tot en met mei 2019. Naast de al vermelde financiële afwijkingen is er een aantal onzekerheden en ontwikkelingen aan te geven ten aanzien van de prognose.

Budgetverdeling vanuit herindeling

Verdeling van de budgetten vanuit Haren en Ten Boer kunnen nog verschuivingen geven, aangezien de realisatie soms op andere plekken naar voren komt dan oorspronkelijk gedacht. Daarnaast kunnen verschillen in werkwijzen en gehanteerde normen een andere kostenstructuur met zich meebrengen.

Business case outsourcing ICT

In de voorliggende prognose zijn geen afwijkingen meegenomen op het meerjarenprogramma business case outsourcing ICT. De actualisatie van dit programma wordt binnenkort afgerond. Eventuele financiële afwijkingen voor 2019 moeten worden beoordeeld binnen het financieel verloop in de totale projectperiode. Mee- en tegenvallers uit voorgaande jaren en uit het lopende jaar worden daarbij verrekend met (geprognosticeerde) mee en tegenvallers in de resterende projectjaren.

Noordelijk Belastingkantoor

Uit de cijfers van 2018 blijkt dat het Noordelijk Belastingkantoor er nog niet in slaagt om zijn doelstellingen te behalen. Maatregelen hiervoor worden op dit moment in beeld gebracht.

Zorgkosten Wmo

Ten aanzien van de zorgkosten Wmo (inclusief Meerkostenregeling en Beschermd Wonen) worden er op onderdelen verschillen verwacht. In totaliteit komen die op ongeveer op 0,7 miljoen euro positief uit. Gezien het totaal budget waar het omgaat (63 miljoen euro gemeentelijke omzet) hanteren we een bandbreedte en nemen we voor deze prognose daarom geen afwijking mee.

Achterstallig onderhoud openbare ruimte

Vanuit de herindeling is inmiddels duidelijk dat met name in Haren hier en daar sprake is van achterstallig onderhoud in de openbare ruimte. Hierbij worden we geconfronteerd met noodzakelijke investeringen en extra groot onderhoud. Ondanks dat er budgetten voor investeringen en groot onderhoud zijn overgeheveld, is de verwachting dat deze budgetten onvoldoende zijn om het achterstallige onderhoud te dekken. We melden in deze voortgangsrapportage geen overschrijdingen op dit thema, omdat we nog aan het inventariseren zijn hoe de situatie in Haren daadwerkelijk is. Zodra het beeld compleet is kan worden aangegeven welke effect dit beeld heeft op de investeringsbudgetten en de budgetten groot onderhoud.

Energie-ontwikkeling

Gresco is eind 2018 gestart met het analyseren van de werkelijke verbruiken per aansluiting over de periode 2015-2018. Deze werkelijke kosten worden afgezet tegen de ontvangen budgetten per directie over dezelfde periode. Deze analyse vormt de basis om tot nieuwe interne budgetafspraken voor 2019 en verder te komen. Daarnaast zien we dat met name de energieprijzen sterk zijn gestegen. Afhankelijk van de hoeveelheid energie die wordt afgenomen per aansluiting, stijgen de energieprijzen gemiddeld circa 25%. Deze sterk gestegen energieprijzen kunnen binnen de bestaande budgetten niet worden opgevangen. Voor VGR 2019-II verwachten we hier duidelijkheid over te krijgen.

Specifieke uitkering btw Sport

Om sport en beweging te stimuleren konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die aan hen in rekening wordt gebracht in aftrek brengen. Dit recht op aftrek is met ingang van 1 januari 2019 vervallen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten daarom een uitkering aanvragen.

Voor deze doeluitkering is landelijk 152 miljoen euro beschikbaar. Indien de som van de aanvragen boven het plafond van 152 miljoen euro uitkomen wordt het bedrag naar rato verdeeld. Iedere gemeente krijgt dan een percentage van de oorspronkelijke aanvraag. De exacte hoogte van deze doeluitkering is hierdoor nog onzeker.

Grondzaken

De jaarlijkse herziening van grondexploitaties kan leiden tot een resultaat op grondzaken. Daarnaast kunnen aan-/verkoop van gronden leiden tot een resultaatteffect. Momenteel zijn er nog geen resultaten hieruit bekend. Voor het kunnen opvangen van exploitatieschommelingen en risico's binnen het Grondbedrijf is het resultaat grondzaken (grondexploitaties en grondbezit) door uw raad als bijzonder resultaat vastgesteld. De resultaten grondzaken worden met de reserve grondzaken verrekend.

Slot en nacalculaties

In 2019 staan er een aantal slot en nacalculaties gepland. Momenteel zijn hieruit nog geen resultaten bekend. De resultaten uit deze calculaties kunnen het resultaat nog beïnvloeden.

Bijsturing vertaald in begrotingswijzigingen

In deze rapportage worden diverse afwijkingen gemeld waarop bijsturingsmaatregelen genomen worden. Daarnaast zijn er bijstellingen geweest, waardoor beleidsafwijkingen of financiële afwijkingen zijn voorkomen. In de eerste ronde begrotingswijzigingen 2019 komt de volgende bijsturing naar voren waardoor er geen financiële afwijking meer is:

Lagere instroom nieuw beschut

Als gevolg van een lagere instroom 'nieuw beschut' in 2018 willen we de baten voor het lopende jaar met 265 duizend euro naar beneden bijstellen. Dit kan gedekt worden uit het participatiebudget. Daarnaast ontving de voormalige gemeente Groningen voor de gemeentelijke herindeling een aanvulling op het subsidietekort van de gemeente Ten Boer ad 22 duizend euro. Nu de gemeenten zijn samengevoegd, halen we zowel laatstgenoemde lasten als de baten uit de begroting. Per saldo leiden deze wijzigingen tot een structurele verlaging van zowel de lasten als de baten op deelprogramma 1.1 'Werk en activering' van resp. 283 duizend euro.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Diana Starmans

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.